

PRODUKCJA IT W POLSCE

Streszczenie Raport „Produkcja sprzętu elektronicznego nowej generacji w Polsce – perspektywa gender” Anita Seibert, Karat, 2007

W dążeniu do utrzymania jak najniższych cen, fabryki elektroniczne przenoszą produkcję do krajów, w których koszty pracy są niskie, a normy ekologiczne niezbyt surowe.

Znaczną część produkcji przenosi się do Chin, gdzie powstaje około połowa używanych na świecie telefonów komórkowych i laptopów. Jak grzyby po deszczu wyrastają fabryki w Indiach, Tajlandii, na Filipinach, w Meksyku i w nowych państwach UE, takich jak Polska, Węgry czy Czechy.

Chociaż w Polsce przemysł elektroniczny jest stosunkowo niewielki, rozwija się w szybkim tempie. Szybko rośnie udział inwestycji zagranicznych w tym sektorze. Największe firmy na ogół w całości lub w części należą do zagranicznych koncernów, takich jak Dell, Kimball Electronics Poland, Jabil Circuit Poland i Flextronics International Poland. Polska cieszy się dużą popularnością jako miejsce produkcji monitorów LCD – w 2006 roku w ten sektor zainwestowały tu firmy Funai, Sharp, LG Philips LCD oraz LG Electronics.

NIEPEŁNIAJĄCE NORM WARUNKI PRACY

Przedstawiciele makeITfair zbadali warunki pracy robotników przemysłu elektronicznego w Polsce – wyniki tych badań wskazują na niepokojące podobieństwo z warunkami zwykle kojarzonymi z fabrykami w krajach rozwijających się. Rozmawialiśmy z niewielką grupą robotników w fabryce zatrudniającej 3 tysiące ludzi i produkującej części do telefonów komórkowych. Pracują na 12-godzinnych zmianach z zaledwie dwiema 15-minutowymi przerwami – a zarabiają od 200 do 350 euro miesięcznie (łącznie z nadgodzinami). Taka suma ledwie starcza na przeżycie. Robotnicy powiedzieli nam, że często pracują w wysokiej temperaturze i pyłe, a praca jest nużąca i wyczerpująca.

Nic więc dziwnego, że rotacja pracowników jest bardzo wysoka. Kilku robotników skarżyło się na trudności z otrzymaniem urlopu zdrowotnego, urlopu na opiekowanie się chorym dzieckiem oraz urlopu wypoczynkowego, do których są uprawnieni. Wielu pracowników to podwykonawcy, którzy mają umowę z biurem pośrednictwa pracy, co ma negatywny wpływ na prawa pracownicze.

Co gorsza, związki zawodowe w tej branży mają problemy z ochroną pracowników, zwłaszcza w zakresie płac i warunków pracy. Z badań makeITfair wynika, że mniej niż 2 na 5 robotników w przemyśle elektronicznym należy do związku zawodowego – wielu uważa, że związki nie mogą im pomóc.

CO MOŻNA ZROBIĆ?

Chociaż nie twierdzimy, że te badania są reprezentatywne dla całego sektora, ich wyniki podkreślają potrzebę monitorowania warunków pracy i wpływu na środowisko naturalne tej nowej, rozwijającej się w Polsce gałęzi przemysłu. Nowe miejsca pracy i nowe inwestycje są w Polsce potrzebne, ale musimy dopilnować, by pracownicy byli traktowani fair, a nie wykorzystywani. W sytuacji, gdy coraz więcej polskich pracowników „głosuje nogami” emigrując do sąsiednich krajów UE, można i należy stawiać wymagania związane z poprawą płac i warunków pracy.

Duże, markowe firmy elektroniczne muszą wziąć odpowiedzialność za nadużycia dotyczące pracowników, jakie mają miejsce w ich łańcuchu dostaw. Z kolei konsumenci powinni domagać się, by więcej artykułów elektronicznych było produkowanych w sposób odpowiedzialny, zadawać dużym, markowym firmom pytania i zadawać dużym, markowym firmom pytania i pokazać im, że chcą kupować wyroby, które zostały wyprodukowane z zachowaniem norm ekologicznych i etycznych.

**JEŚLI CHCESZ PRZECZYTAĆ CAŁY RAPORT,
DOWIEDZIEĆ SIĘ WIĘCEJ O MAKEITFAIR LUB
POMÓC W DZIAŁANIACH, DZIĘKI KTÓRYM IT
BĘDZIE FAIR DLA LUDZI NA CAŁYM ŚWIECIE,
ZAPRASZAMY NA STRONĘ**

www.makeITfair.org